

Εκπαιδευτικό πρόγραμμα για το μυθιστόρημα «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» της Μαρούλας Κλιάφα

Προς τους αναγνώστες

Στο σχολικό εγχειρίδιο Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας της Α΄ Γυμνασίου υπάρχει ένα απόσπασμα από το μυθιστόρημα για έφηβους «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» της Μ. Κλιάφα. Το βιβλίο θίγει αφενός το πρόβλημα της μετανάστευσης και τις επιπτώσεις της (δυσκολία προσαρμογής, ρατσισμός, βία κλπ) και αφετέρου τον κοινωνικό αποκλεισμό των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η ανάγνωση ενός λογοτεχνικού βιβλίου εκτός από την απόλαυση που μας προσφέρει μας δίνει την ευκαιρία να σκεφθούμε και να προβληματισθούμε, να ταυτιστούμε με τους ήρωες του βιβλίου, να γνωρίσουμε άλλους κόσμους με διαφορετική από εμάς νοοτροπία, να συγκινηθούμε, να γελάσουμε αλλά και να διαφωνήσουμε.

Η συγγραφέας Μαρούλα Κλιάφα θέλοντας να βοηθήσει τους μαθητές-αναγνώστες να εμπλακούν στην ιστορία που διάβασαν, να εργαστούν δημιουργικά πάνω στα θέματα που θίγονται στο βιβλίο, να μοιραστούν τις σκέψεις τους με τους φίλους τους και τους συμμαθητές τους και να εκφράσουν τη γνώμη τους αλλά και τις διαφωνίες τους ετοίμασε το εκπαιδευτικό υλικό που ακολουθεί και το οποίο μπορεί να υλοποιηθεί με τη βοήθεια των καθηγητών τους.

1) Το μυθιστόρημα «Ο δρόμος για τον παράδεισο είναι μακρύς» που έχετε ήδη διαβάσει στηρίζεται στην αλληλογραφία δύο δεκαπεντάχρονων κοριτσιών, της Ελένης και της Βερόνικας.

Σκιαγραφήστε με λίγες λέξεις τις δυο κοπέλες (Τόπος καταγωγής, κοινωνική τάξη, ενδιαφέροντα)

.....
.....
.....

2) Μολονότι το μυθιστόρημα διαδραματίζεται στη σύγχρονη εποχή, η Βερόνικα αναφέρει στις επιστολές της πολλά ιστορικά γεγονότα, τα οποία διαδραματίστηκαν στην πατρίδα της την Αλβανία (κλείσιμο συνόρων, διώξεις αντιφρονούντων από το καθεστώς του Ενβέρ Χότζα, καταπίεση, στρατόπεδα εργασίας κλπ).

Ψάξτε στο διαδίκτυο να βρείτε στοιχεία για το καθεστώς του Ενβέρ Χότζα και στη συνέχεια συζητήστε μέσα στην τάξη με τη βοήθεια του φιλολόγου σας τη διαφορά Δημοκρατίας και Δικτατορίας.

.....
.....
.....

3) Ο Βασίλης, ο εξάδελφος της Βερόνικας χάθηκε στα βουνά στην προσπάθειά του να περάσει λαθραία στην Ελλάδα.

Γιατί αναγκάστηκε να πάρει αυτή την απόφαση;

.....
.....
.....

4) Στα γράμματα της Βερόνικας διακρίνει κανείς μια νοσταλγία για τον τόπο που γεννήθηκε.

Πιστεύετε πως είναι εύκολο να ξεριζωθείς από τον τόπο σου και να προσαρμοστείς στις συνήθειες του τόπου που σε φιλοξενεί;

.....
.....
.....

5) Η Ελένη στα γράμματά της φαίνεται πως είναι ένα σύγχρονο κορίτσι, με επιδόσεις στον αθλητισμό και επιτυχίες στο άλλο φύλο.

Τώρα που ξέρετε ότι είναι άτομο με ειδικές ανάγκες, πιστεύετε πως ήταν ψεύτρα και συνειδητά παραπλανούσε τη Βερόνικα ή λόγω της αναπηρίας της επινοούσε όλες αυτές τις ιστορίες; Τεκμηριώστε την απάντησή σας.

.....
.....
.....

6) Η Βερόνικα στη σελίδα 33 γράφει πως μέσα στην τάξη συζήτησαν με την φιλόλογο τους τις σχέσεις γονέων και παιδιών.

Προτείνετε στον φιλόλογο καθηγητή σας να συζητήσετε μέσα στην τάξη το θέμα αυτό, ώστε να εκφράσετε κι εσείς τις εμπειρίες σας και τις απόψεις σας.

.....
.....
.....

7) Πώς χαρακτηρίζετε την συμπεριφορά των ενοίκων της πολυκατοικίας στην οποία μετακόμισε η οικογένεια της Βερόνικας; Έχετε παρατηρήσει ανάλογες συμπεριφορές και στον περίγυρό σας και, αν ναι, πού πιστεύετε ότι οφείλονται;

.....
.....
.....

8) Η Ελένη στη σελίδα 50 γράφει ότι την πληγώνει ο οίκτος και η υποκρισία των ανθρώπων.

Τι ακριβώς υπονοεί; Τεκμηριώστε την απάντησή σας.

.....
.....
.....

9) Η Βερόνικα στις σελ. 52 και 53 μιλάει για τη βία που επικρατεί στο σχολείο της και αναφέρει διάφορα περιστατικά.

Στο δικό σας σχολείο υπάρχουν κρούσματα βίας; Προτείνω να συζητηθεί μέσα στην τάξη το θέμα της ενδοσχολικής βίας και οι τρόποι αντιμετώπισης.

.....
.....
.....

10) Η Βερόνικα γράφει στην Ελένη ότι διάβασε ένα ενδιαφέρον βιβλίο που έχει για θέμα τη σεξουαλική σχέση δυο ανηλίκων οι οποίοι, λόγω άγνοιας, αντιμετωπίζουν το πρόβλημα μιας ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης.

Πιστεύετε ότι θα έπρεπε να υπάρχει μάθημα σεξουαλικής ενημέρωσης στα σχολεία; Προβληματισθείτε πάνω στο θέμα της ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης και συζητήστε μέσα στην τάξη τις επιπτώσεις. Εκφράστε ελεύθερα τις απόψεις σας.

.....
.....
.....

11) Σε κάποιο γράμμα της η Ελένη γράφει: « Είναι τόσο απάνθρωπο να βλέπεις τη ζωή να περνάει δίπλα σου κι εσύ να είσαι θεατής».

Κατά τη γνώμη σας δικαιολογείται η τόση απαισιοδοξία της; Τεκμηριώστε την απάντησή σας.

.....
.....
.....

12) Γιατί κατά τη γνώμη σας η Ελένη νιώθει ενοχές για το θάνατο του πατέρα της; Τι ακριβώς συνέβη την ώρα που έγινε το δυστύχημα;

.....
.....
.....

13) Η Ελένη σε κάποιο γράμμα της περιγράφει την περιπέτεια της κυρίας Πολυξένης η οποία είχε λάβει μέρος στην εθνική αντίσταση. Τι γνωρίζετε για την εθνική αντίσταση; Ψάξτε στο διαδίκτυο να βρείτε πληροφορίες και συζητήστε το θέμα με τον φιλόλόγό σας μέσα στην τάξη.

.....
.....
.....

14) Κατά τη διάρκεια που διαβάζατε το βιβλίο αντιληφθήκατε πως κάτι περίεργο συνέβαινε με την Ελένη; Αν ναι, ποια σημεία σας έβαλαν σε υποψίες;

.....
.....
.....

15) Τι σημαίνει κατά τη γνώμη σας ο τίτλος του βιβλίου;

.....
.....
.....

16)) Ποιά από τις δυο επιστολογράφους έχει κατά τη γνώμη σας πιο δυνατό χαρακτήρα;

Τεκμηριώστε	την	απάντησή	σας.
-------------	-----	----------	------

.....
.....
.....

17) Αν συναντούσατε τη συγγραφέα τι θα την ρωτούσατε;

.....
.....
.....

18) Αν ήσασταν εσείς ο συγγραφέας πως θα τελειώνατε το βιβλίο;

.....
.....
.....

Τα πρόσωπα του έργου

Εκτός από την Ελένη και τη Βερόνικα ποια άλλα πρόσωπα παίζουν κατά τη γνώμη σας σημαντικό ρόλο στο βιβλίο; Σημειώστε τα και σκιαγραφήστε τα με λίγα λόγια.

.....
.....
.....

Άλλα θέματα για συζήτηση

Η λογοτεχνία δεν έχει τη δυνατότητα να αλλάξει τον κόσμο. Όμως μπορεί να μας αλλάξει την οπτική μας για κάποια πράγματα. Ένα λογοτεχνικό βιβλίο μπορεί να γίνει η αφορμή να ξαναδούμε το παρελθόν και να συζητήσουμε για το παρόν και το μέλλον.

Το συγκεκριμένο βιβλίο προσφέρεται για ένα ειλικρινή διάλογο πάνω σε θέματα που ενδιαφέρουν τους νέους, όπως για παράδειγμα οι επιπτώσεις που έχει στα παιδιά το διαζύγιο των γονιών, η φιλία στη ζωή των νέων, η μόλυνση του περιβάλλοντος, ο τρόπος διασκέδασης των εφήβων κ.ά

Καλό θα ήταν τα θέματα αυτά να συζητηθούν μέσα στην τάξη και να δοθεί στους μαθητές η ευκαιρία να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Διαθεματικές δραστηριότητες

- 1) Αν έχετε στον περίγυρό σας κάποιον μετανάστη ζητήστε του να σας περιγράψει τις εμπειρίες του και τα συναισθήματά του.
- 2) Αν γνωρίζετε κάποιο άτομο με ειδικές ανάγκες ζητήστε του να σας μιλήσει για τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει στην καθημερινή του ζωή.
- 3) Αν έχετε ταλέντο ζωγραφίστε έναν πίνακα εμπνευσμένο από το βιβλίο.
- 4) Αν στη βιβλιοθήκη του σχολείου υπάρχουν τα βιβλία που διάβασε η Βερόνικα επιχειρήστε να τα διαβάσετε κι εσείς.